

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 149. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 27-го червня 1940.

No. 149. Jersey City, N. J., Thursday, June 27, 1940.

VOL XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ГУВЕР ЗАКЛИКАЄ РЕПУБЛІКАНЦІВ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ НОВОГО РОЗДІЛУ

ФІЛІДЕЛЬФІЯ. — Бувший президент Гувер виступив на конвенції Республіканської Партії довшу програмову промову, в котрій закидував президентові Рузвельтові занедбання справи оборони краю й справи безробіття.

Він взивав республіканців до безпощадної боротьби проти „нового розділу“.

Його промову прийняли делегати з великим одушевленням. Припускають, що на випадок, якби ніякий інший кандидат не дістав більшості голосів, Гувер буде знову кандидувати. В промові його були виразні натяжки на кандидатуру.

Під впливом його промови конвенція займає сильне становище за ізоляцію.

БЕРМУДА ЗАВОДИТЬ ВІЙСКОВУ СЛУЖБУ.

ГЕМІЛТОН. — Ця англійська колонія завела в себе загальну військову службу, мовляв, для домашньої оборони.

Губернатор дістав право зареєструвати кожного чоловіка до військової служби. Уряд задумує теж завести конскрипцію маєтку для військових цілей.

ЧУТКИ ПРО МІНИ КОЛО КАНАЛУ.

БАЛЬБОА (Каналова Зона). — Військова влада заперечує чутки, що нібито море довкола Панамського Каналу мінуване.

Всі міни, які є в тій околиці, заложені були ще давніше.

Уряд заперечує теж вістки про надзвичайні концентрації військ у тій полосі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ДІСТАВ ПОСТРІЛ.

БОСТОН. — До місцевого порту приїхав з Європи американський корабель „Ексчорда“ з великою дірою в задній частині, пробитою бомбою аліантського літака під час нападу на італійський порт Генуя.

ЛІТАКИ БУДУТЬ СТЕРЕГТИ ГРАНИЦЮ ПЕРЕД ЧУЖИНЦЯМИ.

ВАШИНГТОН. — Іміграційний уряд завіз для охорони мексиканської границі перед пачкованими імігрантами літакову сторожу.

Вживати будуть для цієї цілі літаки системи автотіра, котрі будуть патрулювати здовж границі.

АРМІЯ ОБМЕЖУЄ СВОБІДНУ ДИСКУСІЮ ПРО ВІЙСЬКОВІ СПРАВИ.

ПАСАДЕНА (Каліфорнія). — На припоручення армії усунено з програми нарад Інституту для Аеронавтичних Справ дискусію про можливість порушення літаків при допомозі ракет.

ВБИЛИ СТОРОЖА ТРОЦЬКОГО.

МЕКСИКО. — Під долівкою одного фермерського дому 20 миль від Мехіко знайдено тіло Роберта Шелдона Гарта з Нью-Йорку, що служив за особистого сторожа для Троцького й пропав під час нападу на дім Троцького дня 24. травня. Він згинув від трьох куль.

Поліція каже, що два брати Аренали призналися їй до нападу.

ПОШИРЕННЯ ПОДАТКОВОЇ БАЗИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт підписав новий податковий закон, що поширяє податкову базу, бо охоплює 2 мільони 200 тисяч осіб більше, ніж дотеперішній закон.

Закон має націлі доставити грошей на краєву оборону.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЗАЛІЗНИЦІ ДО ВІЙНИ.

ОМАГА. — У порозумінні з військовими офіцерами уряд залізниць Пасифік перевів пробу подавання робітниками залізниць вісток про поступ лету літаків.

Каже військова команда, що проба виказала великі можливості таких донесень на випадок війни.

ЗА ПРОМИСЛОВУ МОБІЛІЗАЦІЮ.

АТЛАНТИК СІТІ. — Полковник Вільям Янг виступив тут на різних зборах одної інженерської організації з рефератом, у котрім старався довести, що модерна війна вимагає повної промислової мобілізації, яку треба, мовляв, перевести вже за докладним планом під час мира.

МАГНЕТИЧНІ БУРІ НАД НОВОЮ АНГЛІЄЮ.

БОСТОН. — Всі електричні комунікації над Новою Англією були частинно перервані в вівторок внаслідок сильною магнетичної бурі, що тривала коло години.

Телефонічні компанії приписують бурю сильній діяльності полярної зорі.

НІМЕЧЧИНА ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЗНИЩИТЬ БРИТІЙСЬКІ ВПЛИВИ В СВІТІ

БЕРЛІН. — Франція перестала бути для Німеччини ворогом. Тому вся увага звернена тепер у сторону Великої Британії. Німецька преса пише виразно, що треба раз назавжди знищити англійські впливи. І певна, що цього Німеччина доконає, бо має тепер у своїх руках усі пристані вздовж цілого європейського західного побережжя, від підбігуючої полоси на півночі аж до границі Іспанії. Напад на Англію — це є те, чим тепер німці найбільш зацікавлені.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ СОВЕТСЬКО-РУМУНСЬКІ СУТИЧКИ

БУКАРЕШТ. — Урядово проголошують, що вісти про те, що в Басарабії прийшло до кривавих сутичок між советськими і румунськими частинами, є неправдиві. Також перечать тому, будьтоби літали над басарабською територією советські літаки.

АМЕРИКА ЗА ВИШКІЛ ОФІЦІРСЬКИХ ФЛОТНИХ РЕЗЕРВ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт відбуд довшу конференцію з офіцерами військової флотії в справі вишколу 5,000 резервових офіцерів для флотії.

Вишколоти мають молодих людей у віці від 19. до 26. року життя. Служба має бути добровільна, себто не примусова. Кожний офіцер буде служити місяць на морю, а три місяці на суші.

У своїй заяві до преси президент підкреснув, що ці кроки є викликані міждержавною ситуацією в світі.

Президент заповів, що рекрутаційна кампанія почнеться в п'ятницю. Між вимогами прийняття є: два роки колегійних студій, свободний стан і фізичне здоров'я. Для вжитку цієї школи визначиться три воєнні кораблі.

СПОДІВАННЯ НІМЕЦЬКОГО НАПАДУ НА КАНАДУ З ФРАНЦУЗЬКИХ КОРАБЛІВ

ОТАВА (Канада). — Канадські військові знавці припускають, що німці можуть напасти на Канаду при допомозі французьких воєнних кораблів.

Супроти цієї можливості Канада старастись дати всім своїм кораблям, що їдуть на війну, сильний конвой.

ПОДРОЖ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛОТИ ОТОЧЕНА ТАЙНОЮ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд відмовляється далі дати пояснення, де знаходиться американська воєнна флотія Тихого океану, що оноди виїхала з Гонолулу.

Припускають, що вона виїхала в дорогу до Панамського каналу.

Президент Рузвельт відбуд довші конференції з адміралом флотії Старком, генералом Маршлом і підсекретарем війни Велесом.

РОЗСЛІДИ БЛИСКАВИЦІ

СВОМПСКІТ (Месечусетс). — На зборах Американського Інституту Електричних Інженерів говорив інженер Г. Д. Меккен про досліди підприємства Вестинггауза над електричними бурями, переведені з ціллю захорони електричних проводів підприємства.

Дослідники вживали для розсліду фотографічних апаратів. На основі світлин вони переконалися, що громи б'ють не одинцем, а групами. Неперед ударяє легкий грим, звичайної невеликої сили й розмірно невеликої швидкості, бо не скорший над 100 миль на секунду. За ним, дорогою ним протертою, вдярає сильніший грим, часто до швидкості 20,000 миль на секунду. За ним слідом падають ще інші громи з такою великою швидкістю, що всі їх удари виглядають немовби одна блискавина.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подаємо до відома всім відділам У. Н. Союзу, що до місячного звіту головної канцелярії У. Н. Союзу за червень будуть зачислені тільки ті відділові звіти та належності, які будуть у головної канцелярії НА 28. ЧЕРВНЯ.

Причина є та, що для головної контрольної комісії У. Н. Союзу, яка переводитиме контролю майна У. Н. Союзу в наступному місяці, мусять бути предложені піврічні замкнення усіх рахунків головної канцелярії з днем 30-го червня. А що на 30. червня припадає неділя, а знова в суботу на 29. червня тепер у літні банки замкнені, то останній депозит у цій місяці може бути зроблений на 28. червня. Тому ці відділи, що ще досі не прислали належностей повинні це зробити якнайскорше.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

У ПАРИЖІ.

Французи громадно окружили нацистський літак, що осів на Пляс де Конкорд у Парижі. Світлина, перепущена німецькою цензурою, не показує ніякого ворожого настрою з боку парижан до німців.

ФРАНЦУЗЬКІ КОЛЬОНІ ЗА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ

ЛОНДОН. — Бритійський уряд одержав відомості зо всіх французьких колоній, що там не признають примиря Франції з Німеччиною і Італією щодо колоній. Кажуть, що нога ворога не стане на колоніальну землю. Таке мали заявити губернатори французьких колоній в Африці й Азії, згідно з тим, що пише англійська преса.

ФРАНЦУЗЬКІ ПОЛІТИКИ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Так виглядає, що „Французький Національний Комітет“ готов перемінитись у французький уряд на вигнанні. До Лондону прибули вже такі визначні, бувші політичні діячі як недавній прем'єр Рейно, Леон Блюм, що був французьким прем'єром за часів влади „людового фронту“, Едвард Ерїо, президент палати послів і Жозеф Дюбонкур, бувший прем'єр. Англійська преса йде, що всі ті політики будуть тепер старатись зорганізувати французькі колонії для дальшої боротьби з Німеччиною і Італією.

РОЗДВОЄННЯ.

ЛОНДОН. — Французька амбасада в Лондоні знайшлася в дуже скрутному положенні. Вона є за дальшу боротьбу з Німеччиною, але не може погодитись з тими британцями і французями, що називають уряд маршала Петена „зрадницьким“. Кажуть, що це неможливо собі уявити, щоб можна вважати таких людей як Петен і Вейган зрадниками Франції. Тому, коли вони щось зробили, то зробили це певно для добра Франції. Ці кола негодують далі на тих британських державних мужів, що роблять докори Франції. Кажуть, що Франція втратила в тій війні яких 200,000 людей, щоб „поверсти себе чесно“. Тому це каригідне, коли хтось каже, що французі не повели себе з честю.

НЕ МАЄ ПРЕТЕНСІЙ ДО ФЛОТИ.

РИМ. — З італійсько-французького примиря виходить, що Італія не зголошує ніяких претенсій до французької флотії, а тільки домагається, щоб вона була інтернована на середземному морі й не попала в британські руки, згідно, щоб не була взята проти Італії.

ЯК ПІДЕ ДАЛЬША ВІЙНА?

РИМ. — Можна дозaduватись, що тепер Німеччина зверне всі свої сили проти англійського острова, а Італія буде рівночасно атакувати британські посілості на Середземному морі.

ЧОРЧІЛ НЕДОБРИЙ ЗА ФЛОТУ.

ЛОНДОН. — Бритійський прем'єр найбільш озлоблений на теперішній французький уряд за те, що він, підписуючи примиря з Німеччиною і Італією, згодився віддати флоту, що є противне зобов'язанням Франції супроти Англії.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ.

ЛОНДОН. — Підносяться критичні голоси щодо теперішньої англійської політики зглядом Франції. Вважають, що це не було дипломатично виступати проти французького уряду маршала Петена. А також дораджують добре призадуматись, коли мова про визнання урядом Франції Французький Національний Комітет, що тепер формується у Лондоні.

ФРАНЦІЯ МАЄ ВІЛЬНУ ВОЛЮ, КАЖЕ ПЕТЕН.

БОРДО. — Французький прем'єр, 84-літній маршал Петен, відзиваючись до народу з приводу Дня Жалоби, заявив, що Франція мусять розбратись, але „уряд Франції має свободну волю і честь нації є забезпечена“. Згадав за те, що велика частина французької землі буде окупована ворогом, та що друга частина буде демілітаризована, але підкреслив, що Франція далі матиме свій уряд, і на своїй землі, та матиме змогу дальше бути в постійнім зв'язку зо своїми колоніями, маючи для цього свою флоту. Франція остане на далі вільною, заявив Петен, і буде правлена французями. Найважливіше завдання: відбудувати негайно Францію і дати працю людям. Далі казав, що французькі жовніри боролись по героїськи, але це стояли 60 французьких дивізій проти 150 німецьких піхоти і 11 механізованих дивізій. „Не можна виграти війни тільки при допомозі золота, треба ще для цього людей і матеріялів“, казав Петен, а щодо цього Німеччина Німеччина далеко перевищала Францію.

ЗНОВУ ПРОТИ ЖИДІВ.

БЕРЛІН. — Д-р Роберт Лей, голова нацистського Фронту Праці, обговорюючи примиря Німеччини з Францією і Італією, заповідає, що німці житимуть у будучності з французями в дружбі „Арійці“, пише д-р Лей, тепер пізнають, що їх спільним єдиним ворогом є — жиди. Далі пише він таке: „Європа мусять бути звільнена від жидів, а це означає свободу“. Він теж заповідає, що „арійці“ вийдуть з цієї війни побідниками під проводом Німеччини і Гітлера. Тоді, каже він, не буде вже для жидів ніде місця в Європі.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкове число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОД В ЕВРОПІ

Від коли стало ясно, що Франція, як союзниця Англії вже не числиться, що Англія буде від тепер воювати сама, пішла по світі пропаганда про наближаючийся в Європі голод.

Спершу такі вістки походили від англійських пропагандистів. Мовляв, поза плечима переможної німецької армії встає новий союзник Англії, котрий з часом загрозить навіть найсильнішій армії: недостатку засобів поживи. Спершу ця пропаганда так і мала всі признаки пропаганди; вона так і скидалася на давніші балачки з польсько-німецької війни про наближаючийся сезон польського болю, що, мовляв, мало потопити німецьку механізовану армію.

З часом однак почали приходити про це вістки й з іншихжерел. Недавно про цю справу заговорив американський амбасадор до Бельгії. Він заявив, що його ці чутки сильно непокоїть. Мовляв, бельгійці не мають поживи на більше, як на яких тридцять днів, що вони тепер дістають поживу за картками й мусять скупити собі всего. Потім прийшли вістки про недобори в засобах поживи в інших краях.

Щодо певних країв, про це нема сумніву. Йде тут передовсім за краї, котрі самі ніколи досить поживи не продукували, але спроваджували її зза границі, як Бельгія, Голландія, Данія, Норвегія, Фінляндія. Ці краї правильно спроваджували збіжжя з Злучених Держав, Канади, Аргентини й Австралії. Военні операції перервали правильну доставку припасів поживи й ці краї нині певно відчувають по-важно недостачу поживи. При тому Фінляндія потерпіла багато через останню фінсько-російську війну, а мир відобрав її повіти, важні для управи збіжжя. Війна в Західній Європі знищила певно багато піль у Бельгії, Голландії й північній Франції. Через мобілізацію армії управа рілі сильно підорвана навіть у тих краях, що не воюють і мають гарні збіжжіві землі, як наприклад Мадярсина й Румунія. Через те можна припустити, що в балачках про недостачу поживи в Європі є певно багато правди.

Чи буде ця недостача збіжжя мати такі наслідки, яких сподівається англійська пропаганда, можна сумніватися. Як не буде ставати збіжжя, то німецький уряд уже не допустить до того, щоби через цю недостачу голодувала німецька фльота, німецька армія, або хочби німецьке запілля. Як хто буде голодувати, то будуть ненімецькі краї, населені ворожими до Німеччини народами, або принаймні не-німцями, що в очах офіційної німецької фільософії є менше вартісні, а тим самим не заслугоють на удержання при житті хіба в ролі погною для вищої німецької нації.

Якщо в світі настане голод, то не через те, що в світі нема збіжжя на проживлення всіх людей, але тому, що через военні операції збіжжя не можна перевести з тих країв, де його забгато, в ті краї, де його замало. Таку саму роботу, як военні операції, роблять часто старі окупанські уряди, загараючи збіжжя від населення, що не годиться в чомусь з урядом, як це роблять наприклад японці в Китаю й москалі в Україні.

ЗА БЕЗКОМПРОМІСОВУ БОРОТЬБУ
З ГНОБИТЕЛЕМ

До цього закликає паризьке „Українське Слово“ з 25. травня б. р. у статті „Ротердам“, в якій обговорює бомбовий вибух з 23. травня 1938 р., наслідком якого загинув у Ротердамі полк. Євген Коновалець. У цій статті читаємо між іншим таке:

„Український нарід, який не-похитно вірив у своє визволення й цю віру засвідчував безупинними актами боротьби в різних ділянках і проти всіх ворогів України, робив із української справи одну з найважливіших проблем Європи, а разом із цим залежного від неї миру в цілому світі. Бо є фактом, що завдяки отсій без-устанній боротьбі й тільки завдяки їй, український нарід не зійшов у могилу століть, як цього бажали його вороги, а, навпаки, ставав фактором на сході Європи, який узалежнював мир на цьому просторі. Тому то справа самостійності України ставала з кожним днем усе більш потрібним чинником для упорядкування й замирення Європи.

„Визвольна боротьба до-нала великого внутрішнього оформлення, спання нації, виниючі сліди вікового поділу й пияна панування ворогів. Завдяки цій боротьбі формувалася новий тип українця-націоналіста, що в ім'я здійснення своєї національної ідеї відкидав земні блага, йшов за цю ідею до в'язниці, на шибеницю, ставав під „стенку“, чи мучився на Соловках, або на Сибірі, але ідеї не виривався, не заломлювався, непохитний у своїй вірі й своїх поривах.

„Ця 20-літня безустанна боротьба в якій голову та керівну роль мав Полковник Євген Коновалець, була водночас і зовнішньою й внутрішньою. Зовнішньою — проти ворогів, внутрішньою — реформою психіки українця, отого досі постійно заглукуваного, здрибненого в своїх думках і своїх ділах, завжди й всюди покiрливого, з зникаючо малою життєвою програмою, отого вікового наймита чужих на своїй пре-багатій землі.

„У безустанній і безкомпромісовій боротьбі росло з кожним днем українство. Затиралися партійно-соціальні поділи українців, а на весь рiст ставала справа нації з боротьбою за повне право до життя й розвитку на всіх своїх ділянках. І справді визвольна боротьба й внутрішня реформа Коновальця охоплювала щодалі то більші кола україн-

ського населення. Визнала вона в нерозривний ланцюх українського неграмотного, чи малодумного бідняка з українським інтелігентом, священником з купцем, чи міським українським пролетарем. Все це ділало водночас на різних ділянках, здобувало п'ядь за п'ядо нові позиції, перевертало гори дном ворожі плани й втворювало для ворогів на українських землях почуття постійної небезпеки. Знали вороги надто добре, що з ментом війни не буде їм користи з українського народу, ні співчуття, ні пошани.

„Були численні спроби знищити цю українську силу, створену Євгеном Коновальцем. Але різні паффікації, погроми на людей і установи, масові арештування й розстріли не перемогли її. Зокрема український націоналізм зростає із кожним днем на відірваних від цілого світу Московію Східних Землях. Спроби розложити цю силу знутри також завели. Тому коли всі ворожі методи та засоби боротьби виказалися нікчемними, ворог рішився наложити руку на самого Е. Коновальця. Але й цей ганебний ворожий акт не приніс ворогові бажаного успіху. Два роки від смерті Полковника Євгена Коновальця заповнились новими фактами мивучості його діла: Воно проявилось по його смерті в Карпатській Україні, в Галичині й на Волині, а навіть і на Холмщині та Поліссі. Воно маніфестує себе й тепер у боротьбі з большевизмом. Та хоч українство зазнало в початку цієї війни дймаючих поразок, всеж для цілого світа ясно, що воно ще скаже в цій війні своє кінцеве слово, що воно не тільки не зломане, але причаєне до удару.

„В останніх днях цієї війни, думки наші були приковані до Ротердаму, де похоронене тіло Е. Коновальця. Чи грізна битва, що відбувається у Ротердамі, не нарушила тлінних останків Євгена Коновальця? Чи не зникне його тіло навіть і з могили, як зникло колись тіло Івана Мазепи? Та дотепер немає ще ніякої вістки з того міста, щоб могла успокоїти нашу тривогу. А саме в цю другу річницю мало відбутися посвячення нагробника на могилі в Ротердамі.

„Війна нівечить не один план, але за те дозволяє здійснювати інші плани. Вірно не-похитно, як вірив Він, що в цій війні ми здійснимо наші національні плани, плани пол-ляти кровю кращих синів У-

країни. До здійснення їх треба, щоб і ті найменші були в цю пору великими, щоб і ті найбідніші почували себе наймогутнішими в своїх задумах і чинах. Будемо безкомпромісовими в наших ділах; мусимо бути здібними піднести до потрібного ступня тих, що остали ще позаду, а ніколи до них знизуватися. Всяка уфупка, всякий компроміс, всякого рода зліпки, доведуть тільки до послаблення нашої визвольної

боротьби, зведуть її на бездоріжжя, там, де вона опинилася вже була при кінці 1919 року. Ніколи ще людська історія не занотувала такого факту, щоб боягузи віднесли перемогу у війні над героями, і ніколи людська історія не занотувала ще такого факту, щоб дефетисти визволили якийсь нарід. Визволення поневоленого народу є ділом безкомпромісової боротьби з гнобителем”.

Комп'єнь — національна святиня Франції.

Однак, для Франції, Комп'єнь стало національним містом по 1918 році. Це там, в 5-тій годині рано, 11-го листопаду 1918 року, маршал Фош стрінув представників розгромленої та упокореної Німеччини. Вагон, в якому відбулася ця історична стріча, переходило в музеї під спеціальним доглядом. Німецька делегація складалася тоді з таких осіб: державний секретар Матіас Ерихберг, генерал фон Вінтерфельд, граф фон Оберндорф, генерал фон Гундель та сотник фон Салов.

З маршалом Фошем були такі представники антанті: сер Рослін Веміс, перший лорд британської адміралії, ген. Максим Вейган (теперішній головнокомандуючий французької армії) та віце-адмірал Симс — від Злучених Фержав Америки.

Коли німецька делегація ввійшла до вагону, маршал Фош запитав різко: „Хто є ці панове, та чого вони хочуть?”

Ерихберг, змішаний та мабуть не зрозумівши іронії Фоша, відповів:

„Ми є німецькі повновласники, що прийшли по умовини примиря між Німеччиною і а-лянійськими військами”.

Маршал Фош вручив Ерихбергові текст умовин з тими словами: „Вони мусять бути вічності дріняті”.

Не було офіційного витання руками, як також й тоді, коли три дні тініше в цьому самому вагоні підписано мир.

Коли німецька делегація злізла в очак відходу, Ерихберг сказав: „Пане маршал, 65-мільоновий нарід терпить дуже гірко, однак він не гине”.

Сповідно збентежений тим сантїментом маршал Фош відповів: „Дуже добре”... Шість годин тініше все затихло на західному фронті.

Дня 21-го червня 1940 року відбулася в Комп'єнь знову подібна подія. Тільки в ролі побіджених були французи: ген. Шарль Гунцінгер, адмірал Моріс Лелюк, амбасадор Леон Ноель та ген. Жозе Бержер. Замість маршала Фоша, що сидів, стояв канцлер Гітлер, а біля нього стояли його найближчі співробітники: ген. В. Кайтель, маршал Г. Герінг, ген. В. фон Бравхич, адмірал Е. Редер, фон Рібентроп та Р. Гесс. З німецьких описів виходило, що німці намагались бути ввічливими. Коли французька делегація ввійшла до історичного вагону, Гітлер та всі німецькі достойники повставали з місць, підносячи по гитлерівській праву руку. Потім ген. фон Кайтель відчитав вступ до переговорів. По яких 10 мінутах ціла, так важна подія, скінчилася. І Комп'єнь знову ввійшов у нову фазу історії Франції.

Вже вийшла друком і продається давно потрібна праця, головна в сезон Шевченківських концертів.

Д-р Л. МИШУГА
ШЕВЧЕНКО
— І —
ЖІНКА
(Жінка в житті і творчості поета)

Яку роль відіграла в житті й творчості найбільшого українського поета його мати? Мачуха? Сестри? Перша дитяча любов, Оксана? Полька з Вільня, Дуня Гомовська? Моделі в Академії? Книжниця Варвара Репніна? І інші, аж до Лікері Полусмакові.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Накладом „Української Пресової й Книжкової Спільноти”.

Замовляйте:
„SVOBODA”
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

ІСТОРІЯ ПОВТОРЯЄТЬСЯ, АЛЕ ЯК!

Комп'єнь — це мале французьке містечко з 17,000 мешканцями. Положене кілька десятків миль на північній схід від Парижа, воно стягло сотні тисяч цікавих відвідувачів з цілого світа. Чому? Бо там дня 11-го листопаду 1918 року Німеччина стояла перед переможними представниками антанті як понижена, розгромлена нація. Тепер довторилася історія, тільки ролі поміняні. В 1918 р. німецький цісарський орел був там пробитий французьким мечем; нині, тіль свастика притемнила французьку республіку. Все це започаткувалось в Комп'єнь, де подано французькій делегації німецькі вимоги примиря.

У першій світовій війні ліси навколо Комп'єнь були тереном завзятих боїв між втікаючими англійськими військами та наступаючими німцями, що в 1914 році заняли це місто. Пізніше алянти виперли німців. В 1918 році німці збомбардували місто, однак біль-

шість старих будинків остала цілими.

Комп'єнь — знане не тільки з давнішої, як центр, де відбувалися події європейського, а то й світового значіння. Колись Комп'єнь це була улюблена місцевість французьких королів, що часто їздили туди полювати. Король Карло Лисий збудував там два гарні замки, а якийсь монах-бенедиктинець зложив там монастир. Король Людвик XV. збудував там чудовий замок, відновлений відтак Наполеоном I. Тепер цей замок перемінене на історичний музей.

В Комп'єнь здетронізовано французького короля Людвика I. в 833 році, а англійці взяли в полон відому національну героїню Франції, Жанну д'Арк, при облозі Комп'єнь в 1430 році. Відомий французький канцлер Рішельє підписав договір з голандцями в Комп'єнь в 1624 році.

В 1814 році французькі вій-

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВІДВІДУЄ
КАНАДІЙСЬКИЙ ПОЛК.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(80)

Вибралися панове коронні, як високого анімушу люди, з усіми своїми достатками. Перш за все оба гетьмани, до-недавна собі неприхильні, а тепер одним табормом обєднані, Потоцький — великий і Калиновський, польний, показувалися тепер один попереду другого. Не лиш себе посоромити й інші можливі панята і власники хоругв, як Станіслав Потоцький, воевода подільський, гетьмана коронного братанич, чернігівський каштелян Ян Одживольський, львівський староста Адам Сенявський, теревельський староста Балабан. А вже на молодого Сенявського, що виврався на війну, мов на забаву, асі панове, з зависти чи з подиву, пальцем тикали, мовляв, що бажано на тій експедиції показати батьківщині приміції своєї услуги, як багатого ринштуку военного так ще багатшої столової за-

стави й припасів для трактування лицарства в таборі, та ще одягів, коней, запрягів і т. д. ганебну силу а непотрібну набрав.

Шож дивного, що серед достатку й пишности такої, гучніше від шабел побрязкували в таборі збанки з цукрами й усі, вина собі й меду не жалуючи, не мали часу респектувати ворога й мучитися сумнівами про невпевність експедиції.

Шумів віватами Чигирин, а час летів... Проминуло його доволі, поки пан краківський успів здивуватися, що якось нема відомості від сина.

Рушив молодий гетьманчик з Чигирина ще в кінці квітня, а тут проминула вже ціла декада травня. Проминула, мовляв, що бажано на тій експедиції показати батьківщині приміції своєї услуги, як багатого ринштуку военного так ще багатшої столової за-

вища, аби до Чигирина наспіла вістка про блискучу вікторію молодого регіментаря.

Принишк пан краківський і проти звичаю закурився. Та панове товариство зразу йому ввесь смуток і турботи з голови вибивали.

— Що там, пане гетьмане! Напевне гетьманчик розгромив д. ганебну силу а непотрібну набрав.

— Та нежве хлопство могло встояти перед грозою гетьманського імені?

— А Кумейки, то хіба жарти? На сам їх спогад напевне розбіглися ребезанти, а гетьманчик за Хмелем по ступу ганяє, аби його, по приказу, на аркані до вашої милости припровадити...

— Так воно, напевне так — бурмотів під носом старий Потоцький — алеж... сьогодні понеділок, а це в мене найпоганіший день у тижні.

— Що там понеділок! Як і кожний день один до одного подібний! — розраджувала старого гетьмана полуяна кумпанія.

Та не успів ще гетьман обтерти увусів із останнього ківша старого угриня, як до кімнати вбіг вистовий з відомістю, що прїлетів курієр від пана Гродзіцького.

Гетьман перехрестився й ні слова не відповівши, вийшов з кімнати. Дехто похопився вийти за ним, але гетьман дав знак рукою, аби його залишити самого.

— З добром чи лихом? — запитав курієра.

Але тіль людини в лахміттю, що нагадувало драгонську барву, мовчки простягла перед себе паперовий пакет.

Гетьман ухопив папір і не кажучи ні слова, лобіг на кінець замкового коридора й зупинився при луковому вікні. Оглянувся доволі й не побачивши нікого, розірвав пакет.

Впялив очі в папір мов шуліка, але прочитавши перші стрічки, праву руку з папером опустив по тілу, а лівою вхопився за віконні лутки. В тому моменті підбіг до нього польний гетьман Калиновський.

— Нещастя! — процідив Потоцький кризь зуби й о-станками сид подав злоща-

сний папір польному гетьманові.

Калиновський не снішився читати. Перш за все подав Потоцькому руку й підтримуючи старця, завів його в найближчу кімнату, впеившись передтим, що вона порожня.

— Сядьте, будь ласка, ваша ясновельможність й заспокоїтеся. Щоб у цьому листі не було, нема нам рації серця й анімушу лицарського тратити. На війні всяко буває...

— Актум ест де ре публіка... — промовив Потоцький глухо й опер чого на долоні. — Актум ест де ре публіка!

Калиновський зрозумів, що сталося щось страшне, але пробував опанувати себе перед тим, заки візьметься за читання листа.

— Вибачте, ваша ясновельможність, але де є курієр, що привіз цей лист?

— Там! — показав Потоцький рукою в напрямі коридора.

— Як ви могли його залишити самого? Коли не слово його необачне, то сам його вигляд жалісний нам на табор паніку нажене. Вибачайте, я зараз!

Калиновський метнувся з кімнати шукати за курієром. Вернувся по добрій хвилині. Блідий з досади.

— Пропало! Курієра вже обсіли мов мухи. Розпитують на всі боки, а він ляпає язиком мов з гарячки. Пропало! Нема нічого гіршого, як голо- в в нещастю втратити.

— Пропало! — махнув рукою гетьман. — А втім, чому ви не читаєте листа від пана Гродзіцького? Читайте!

Калиновський глянув зпід лоба на Потоцького, загляв у душі й розбурнувши листа, читав уголос:

— „Жалісну новину озная- муо Вашмості Милому Панові, що діє ною маї, при Камі- ному затоні, все військо реє- строве, що йшло водою ребе- лізувало...”

Калиновський зупинився й тяжко відітхнувши, читав да- лі:

— „Повбивали полковників і старшину всю. То є певна а невідмінна новина”...

— Читайте далі, ваша мило- сть... — сказав Потоцький полупритомний.

(Дальше буде).

ВІД ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

За кілька днів відбудеться в Пітсбурзі 4-тий Зїзд Українського Золотого Хреста, а саме в днях 4., 5. і 6. липня. Головна Управа У.З.Х. звертається до всіх відділів, а зокрема до тих, що є поблизу Пітсбургу, щоб прислали своїх делегатів. На зїзді здамо звіти з нашої праці за останній рік, а рівночасно намітимо працю на будуче.

Як у попередніх роках і в минулому році, праця Українського Золотого Хреста проявляється у двох напрямках. Ми старалися гуртувати наше жіноцтво, щоб воно брало живу участь у нашому громадянському житті, а з другої сторони ми вели також працю в користь Рідного Краю. Вправді праця для допомоги поневоленому українському народові не принесла таких успіхів, як це було в попередніх роках, та на це зложилися, серед яких знайшлася ціла Європа, а з нею і український нарід. Воєнна заверуха, яка триває вже близько рік, принесла великі зміни і для українського народу. Американські українці страждали зовсім зв'язок з Українськими землями, а тому наша поміч, головна матеріальна, не могла бути такою, як у попередніх роках. Проте Український Золотий Хрест зібрав та переслав до Українського Червоного Хреста в Женеві \$100 на поміч воєнним утікачам.

Щодо моральної помічі Рідному Краєві, то Український Золотий Хрест сповняв також і це завдання відповідно до теперішніх обставин та часу. Відділи У.З.Х. складали на видання англійською мовою журналу „Трайдент“ який своїми статтями причиняється серед чужинців до поширення знання та інформації про змагання українського народу до волі.

Також Український Золотий Хрест допомагав своїми збірками українському інформаційному бюро в Вашингтоні. Наша моральна поміч проявлялась таксамо в тім, що відділи У.З.Х. брали участь в Конгресі Американських Українців у Вашингтоні, де ми зацікавлені були перед світом нашу єдність, солідарність, та одне спільне бажання волі українському народові.

Головна Управа У.З.Х. брала участь в Українському Дні на Світовій Виставі. На Конгресі Американських Українців, а таксамо на нашу участь у Світовій Виставі, відділи У.З.Х. складали свої жертви.

Крім участі у Світовій Виставі, до культурної праці У.З.Х. за минулий рік зачислює також закупно деяких українських мистецьких річей та передання їх в дарунок Централі Американського Червоного Хреста у Вашингтоні. Ці річі примістив Американський Червоний Хрест у своїм музею.

Громадянська праця відділів У.З.Х. у поодиноких громадах була не менше активною від праці в попередніх роках. Відділи влаштовували свята героїв, Ольги Басараб, Свята матері, Дні жінок, а також спільно з іншими організаціями такі свята, як Листопадове чи Шевченка.

Головна Управа У.З.Х. увійшла цього року в тісніший контакт з Американським Червоним Хрестом. Членині кількох наших відділів стали також членами Американського Червоного Хреста. Поодинокі урядиці Головної Управи У.З.Х. працювали активно на користь Американського Червоного Хреста, переводячи грошеві збірки, а також допомагаючи працею у Нью Йоркському відділі Американського Червоного Хреста. Переведено збірку коло 6 церков і зібрано понад \$100 для Американського Червоного Хреста. Також

членині помагали при шитті річей, призначених для воєнних збірок.

Працею, веденою Головною Управою, заінтересувалося жіноцтво в багатьох нових громадах, що в останні роки в 6. громадах повстали нові відділи У.З.Х. Наша організація начисляє тепер 62 відділів.

Степанія Галичич, голова Українського Золотого Хреста ОДВУ.

ДИРИГЕНТСЬКО-ВЧИТЕЛЬСЬКІ КУРСИ В ТОРОНТІ

Через те, що відчувається брак фахівців для ведення хорів і Рідних Шкіл, Культурно-Освітня Референтура КЕ УНО плянує в місяці липні й серпні цього 1940 р. в місті Торонто, Канада, відбутти диригентсько-вчительські курси.

На курсах викладатиметься: 1. Наука диригування — техніка й практика, хорова література. 2. Інтонція й ритміка. 3. Музичні науки — загальна теорія музики, уміння транспозиції, необхідні поняття про гармонію, музичні форми, історію музики... 4. Відомості про українську церковну й світську музику. 5. Гра на дутині й др. інструментах (на бажання курсантів). 6. Семінарі (вправи) з хором. 7. Національні танці (на бажання курсантів). 8. Дещо про сценічну працю: принципи режисерки, гри, сценічної дикиції і вибір пєс.

II. Способи ведення Рідних Шкіл у Канаді і як в них викладати: а) українську мову, б) історію України, письменства, в) географію, г) спів і г) праця з оркестрами...

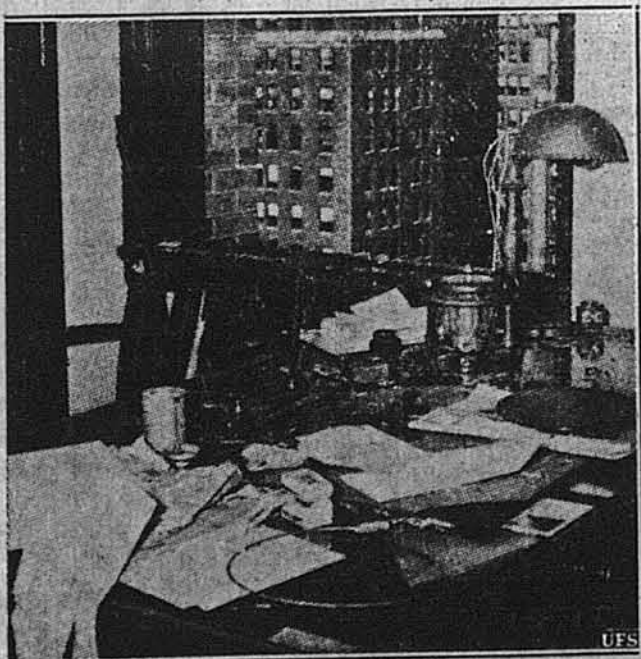
Курсанти можуть бути: 1) українська молодь обох родів, яка закінчила середню школу; 2) учителі Рідних Шкіл і публичних; 3) диригенти й культурно-освітні працівники українських організацій в Канаді і 4) рекомендовані КЕ УНО, чи поважними українськими діячами. Курсант (ка) мусять мати музичний слух. Політична (крім комуністичної), чи релігійна приналежність не належить до перешкод. Викладають: д-р Павло Маченко — Культурно-Освітній Референт КЕ УНО; д-р Яків Козарук і проф. Богдан Ковальський.

ПОВІСТЬ БОРИСА ІШВЕДА ПОЛІЩУКИ

малює життя українців найменше відомої частини України, ПОЛІССЯ, країни болот і озер.

Автор змалював небувале життя Полісся правдиво, бо він самий — поліщук.

ЦІНА ЗА ДВА ТОМИ \$1. Замовлення: „СВОБОДА“, 81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗНИЩЕННЯ В НІМЕЦЬКІЙ АГЕНЦІЇ.

Наслідки вибуху бомби в канцелярії однієї німецької торговельної агенції в Нью Йорку, в будинку, в котрім знаходиться німецький конзулят. Вибух скоївся в той самий час, коли скоївся вибух у комуністичній газеті „Дейлі Воркер“.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Ньюарк, Н. Дж. У понеділок, 24. червня помер у 52. році життя

ІВАН ЛИСАК,

який був довголітнім членом у урядникові відділу 76 У. Н. Союзу.

Покійний походив з села Демаморичі, повіту Тернопільського, Галичини. Приїхав до Америки в молодім віці, а в короткому часі по приїзді аступив в члени У. Н. Союзу, на 27. травня 1909 року. Довгі роки секретарював у відділі 76. та дав про його розвій. Головно завдяки його невтомній праці цей відділ став і тепер найбільшим відділом у Ньюарку. В 1933 році вибрано його головним радним У. Н. Союзу, а опісля в 1937. він знову був вибраний головним радним.

Крім Союзової праці, покійний цікавився дуже живо громадською роботою, беручи участь у кожній важливішій акції, яку тільки вела громада у Ньюарку.

Полишив жінку Анну. Похорон відбудеться на 28. червня, у п'ятницю рано з дому жалоби Мирона Литвина, 383 MORRIS AVE., NEWARK, N. J.

Хай земля буде йому пером!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

BATON PRESENTED TO GIRLS CORPS

Gift to Ukrainian Group In Memory of Late War Chaplain

The girls bugle and drum corps sponsored by St. Peter and Paul's Ukrainian Catholic church was presented with a baton at ceremonies conducted last night at the rooms of the Ukrainian club at the parish park. The baton was presented by the Ladies Auxiliary of Joseph Gadowa Garrison, Army and Navy Union, who were guests at the affair.

The baton was given to the girls corps in memory of the late Rev. Francis Kelley, noted chaplain of the 27th Division in the World War. Mrs. Albina Ashute, president of the Gadowa auxiliary, made the presentation and gave a brief history of the life of Rev. Father Kelley.

Rev. Michael Martynuk, pastor of the church, was chairman for the meeting with Mrs. Olga Connick as co-chairman. The baton was blessed by Rev. Father Martynuk and presented to Majorette Mildred Bilynsky. Other speakers included Walter Posner, county commander of the Army and Navy union; Captain James H. O'Donovan, Alvin P. Bullock, Samuel Wilcox, Mrs. Ethel Posner, Jessie Miller and William Houlihan. About 200 persons attended the affair.

(Cohoes American, Cohoes, N. Y. Wednesday Eve., May 29, 1940)

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Підготовка П'ятого Здвигу.

Як уже було проголошено, дня 11. серпня 6. р. відбудеться Пятый Национальный Здвиг в Нью Джерзі, на фармі, в парку п. Федірка. Ми певні, що громадянство обидвох стейтів, себто Нью Йорку і Нью Джерзі, головню з близьких міст, прибуде численно на цей Здвиг, як це бувало минулими літами. Цьогорічний Здвиг є з ряду п'ятих, бо саме цього року минає п'ять років від часу, коли Стейтова Організація з Нью Джерзі, спільно з організацією О. Д. В. У., започаткувала ті здвиги. Отже буде це свого роду ювілейне свято. Ось і тому робляться спеціальні приготування, щоб вивести такі точки, які відповідалиб духові ювілею.

Зазначимо, що тим разом програму введе наша молодь. Очевидно, що будуть виступи по співамі і танцями, як теж спортивні. А крім того виступить молодь з новою: з масовими ритмічними вправами. Виступить коло 200 молоді з Нью Йорку, Джерзі-Сіті й Нью Бронксів. Це буде найбільш захоплююча частина програми, яку публіка прийме певно з великим зацікавленням, бо це виступлять здисціпліновані риди наших молодих дівчат і хлопців. Нам здається, що це буде перша того роду новість на наших виступах під вільним небом. Очевидно, що це відноситься до нашого життя в Америці, бо в рідному краю такі виступи були часті й дуже імпульсивні. Тепер зачнемо організувати такі виступи між нами в Америці. А дня 11. серпня буде перша спроба, яка, як видно з підготувань, випаде цілком певно дуже гарно.

О. Труш, рек. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Не руйнуємо центра.

Літами цілими кидається в нас заклик „Свій до свого“. Це гасло майже не обов'язково ньюйорських українців. Ви підійдіть до якоїнебудь малої місії, де живуть українці, а там вони хоч підтримують свої підприємства, свої установи. А подивіться на українську громаду Нью Йорку? — Ця громада, що літами цілими вела перед в патріотично-маніфестаційних парадах при допомозі сусідніх громад, досі не спромоглася на якийсь показний осередок народнього життя, тобто на свій Народний Дім. Поставили при Шестій вулиці сальо, не давши їй фінансової підстави, а потім її покинули. А коли одиниці вложили там свої останні важко запрацьовані гроші, загальгиди на них як на бжевільних і не хоче навіть їм признати, що вони робили це з якогось почуття громадянського обов'язку. „Це їх приватне діло, не патріотизм, а громада це не обходиться“ — міркує ньюйорський українець.

Дійшло до цього, що українські товариства пішли в чужі галі із своїми імпрезами, а коли їм хто нагадає, що є прецінь якась українська галія, теперішній Дім Карпатія, то вони ще й гніваються за цю пригадку. А гостинниця в цьому домі, то якби не існувала для українців. Всі інші аж кишать чи то вечерами в будні дні, чи в суботи і неділі, від розбавлених людей, а гостинниця Народнього Дому світить пустою. Хайби хоч раз на місяць зайшов до неї такий українець, що „засади“ підтримує чужі бари, то всетаки інакше виглядало б.

Що з цього вийде — не треба й згадувати. Прецінь і сильні держави падають через брак громадянської суцільності! Ньюйорська українська

ВИВОЗЯТЬ АНГЛІЙСЬКІ ДІТИ З ЛОНДОНУ.

громада вже перестала жити громадянським життям. А коли нема навіть кому зрозуміти значіння українського осередка, все одно, хочби родинно-забавового товариського осередка, то яка будучність такої громади? І де тоді підуть сусідні українські громади, коли треба буде уладити в Нью Йорку українську маніфестацію?

Чи є ще хто, що зрозумів би існування українського центра в Нью Йорку для українського життя в цілій Америці?

Світозір.

МОРИСТАВН, Н. ДЖ.

Українці в допомогу Американському Червоному Хрестові.

Гром. Олександр Івашко, що має мистецьку робітню меблів (старинного стилю) впа на добру думку використати своєї прекрасної посілости при Мавит Кембл Ровд в Мориставні, Н. Дж. — на гарну ціль: допомогу акції Американського Червоного Хреста. Для цього приєднав він Український Молодечий Хор з Нью Йорку і Нью Джерзі й Український Клубок Танцюристів з Елізабет, Н. Дж., що виступили в його городі з прекрасною програмою, в неділю дня 23. червня 6. р. На цю імпрезу прибули теж і американці, головню з близької околиці. Відділ А. Ч. Х. в Мориставні вислав дівчат, що добре пильнували збірки.

Між деревами серед зелені видніли червоні хрести. По середині збудовано підвищення. Клубок Танцюристів привіз зо собою грамофонову машину і мегафон, а гром. Р. Слободян з Елізабет дав до вжитку багато плит з класичною музикою, а зокрема з українською. До деяких танків пригравала грамофонна музика, а де її бракувало, грав на скрипці п. Михайло Герман, що учити танків в Клубку Танцюристів в Елізабет. Танцюристи виступали кількома наворотами і збирали дуже ясні оплески з боку американців. Не диво, бо танцювали добре. Великою несподіванкою був для американців виступ Українського Молодечого Хору, під проводом п. С. Марусевича, що прибув на цей виступ з Філадельфії. Хор відспівав: „Ой, поспішайся доріженька“ Стеценка, „Жала Улянка“ Ступницького, „Щедрик“ і „Козака несуть“ Леонтовича та „Ковалю“ Гайворонського. Хоч спів був під голим небом, то не втратив нічого на своїй красі, бо було погідно й тихо. Американці не мали слів похвали для співу і для прекрасних народніх стрів, що на лоні природи, серед зелені, виглядали як живі квіти.

Пані Марія Боднар-Герман згадала у вступнім слові про Україну, де вона, і які є змагання українського народу. А

ре й американські танки.

По виступах хору і танків зачато танцювати американські танки, як „Шуфай“ (геть муха від мене, не турбуй мене, бо я до кого іншого належу...) і „Олд Гренд Беґон“, втягаючи до забави і американців. Потім заставлено підвищення (довкола!) тарілками і серветками. А за тим пішла смачна перекуска, яку зготувала пані Івашко, при допомозі інших пань. По перекусці пішла пісня, співана гуртками, а потім танці. Спеціальну подяку за прийняття зложив господарям, панові й пані Івашкам, від імені молоді п. Косбин. Пізно вечером сідала молодь на замовлений автобус, вдоволення з гарно проведеного вечора.

ОНТЕРІО ЗДЕРЖАЛО ІТАЛІЙЦЯМ ДОПОМОГУ

Е. А. Гортон, провінційний директор реліфу для безробітних, заявив у Торонті, що почавши від вівторка, 11-го червня, провінція Онтеріо здержує реліф італійським горожанам. У тій провінції є записаних як безробітних і побираючих реліф понад 3,000 італійців.

В деяких італійських осередках по Канаді поліція зробила облаву на італійські клуби. Там знайшла багато перевертеної літератури і навіть чорні (фашистські) сорочки.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляється весь український загаль в стейті КОНЕКТИКОТ, що з важких причин

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТЕЙТОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ

не відбудеться 14. липня, як було заповіджено. Буде тільки спільний один День, а то День Ст. Орг. і День Української Жінки, котрий відбудеться 18. серпня (AUGUST 18, 1940) у SUCCESS PARK, BRIDGEPORT STRATFORD CITY LINE.

Слідити за дальніми оголошеннями в цій справі. А. Маланчук, секр. Ст. Організації.

УВАГА! АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ! УВАГА!

Маємо за шану повідомити Вас, що цього року відбудеться

ДЕСЯТИЙ РІЧНИЙ ЗІЗД

ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ та братніх організацій УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА та МОЛОДІ ОДВУ

В ЧЕТВЕР, П'ЯТНИЦЮ Й СУБОТУ, 4., 5. Й 6. ЛИПНЯ 1940

IN FORT PITT HOTEL

PENN AVE. and 10th ST., PITTSBURGH, PA.

Отсею дорогою просимо всі українські національні й церковні організації до участі в цьому Зїзді. Також просимо просити хвальні товариства й патріотичний загаль про добровільний дарок на інформаційно-видавничу акцію з нагоди Десятого Зїзду ОДВУ.

Гостей і делегатів національних організацій спеціально просимо на ЗІЗДОВИЙ ФЕСТИВ у четвер, 4-го липня в Ruprecht's Grove — Kennedy Township, та на ЗІЗДОВІ НАРАДИ в суботу, 6-го липня, від ранку й на ЗІЗДОВІ БЕНКЕТ цьогож вечора.

Привіти й латки на народні цілі з нагоди Зїзду від організацій й поодиноких осіб просимо наасилати до 2-го липня на адресу Центральної Управи ОДВУ: Central Executive Committee of ODWU, P. O. Box 13, Sta. D., New York, N. Y.; від 2-го липня на адресу Зїздового Комітету ОДВУ в Пітсбурзі, Па.: ODWU Convention Committee, Fort Pitt Hotel, Pittsburgh, Pa.

УКРАЇНКИ й УКРАЇНЦІ!

Одинадцять літ працюють ці організації для української справи й за цей час вилито десятки тисяч доларів на визвольну боротьбу. Рідну Школу, інвалідів, Карпатську Україну, Карпатську Січ, збігали і на десятки інших народніх цілей.

Крім допомогової акції ці організації провадили й інформаційну й видавничу діяльність. Піддержується Українські Бюра в Нью Йорку, Вашингтоні й Парижі. Видається місячний журнал „Тризуб“ на англійській мові для нашої молоді та чужинців, при допомозі якого відомості про українську справу дістаються до всіх дипломатичних представництв та до американського, канадського й англійського громадянства. Видається українською й англійською мовою тижневик „Україна“, як також час до часу, залежно від потреби, видається брошури про Україну й українську справу.

Наші організації можуть похвалитися й певними успіхами на полі політично-дипломатичному. Не зазначено також культурно-освітньої праці між членами й загально.

Чик не заслугують вище названі організації на загальне попертя? Чик не варто піддержати морально й матеріально так корисної праці цих організацій? Ми певні, що українці в Америці всіма засобами піддержатимуть і уможливають дальшу працю цих заслужених організацій. Численно на це!

Зїздовий Комітет ОДВУ.

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТ, КЛЮБ І ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ

улаштувуть

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 30. ЧЕРВНЯ (JUNE 30, 1940)

В NATIONAL HALL AND PARK

65-13 — 38th AVENUE, WOODSIDE, L. I.

Вступ 40 центів.—Першорядна музика Johnny King and His Cavaliers.

Український Демократичний Клуб запрошує все українське громадянство до численної участі.

DIRECTION: From New York: Elevated and Subway line (including the Indp. Subway) transferring for CORONA FLUSHING Subway to 69th Street and FISK AVENUE, WINFIELD, L. I., one block left to park. — 2nd Avenue "L" to 57th Street Station, change to Flushing Train, get off at 69th Street Station. From Brooklyn, Greenpoint: Take Greenpoint Avenue Bus direct to park. — FARE 5c. ONLY.

ШКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Подает Степан Куропась.

Організатор У. Н. Союзу п. Дмитро Білецький вернувся з Сейнт Луїс, де перебував 5 тижнів. Вдалося йому організувати там молодечий відділ У. Н. Союзу та взагалі віджити союзову працю в тому місті. Разом зі спортивним директором шкаговських відділів У. Н. Союзу відвідав й дописувач українську громаду в Сейнт Луїс. А громада велика, має 2 церкви, народний дім, 3 відділи У. Н. Союзу і два інші зараз за рікою Міссісіпі в Іст Сейнт Луїс. На зборах урядників відділів У. Н. Союзу, що відбулися в суботу дня 8. червня в Народнім Домі на Гікорі Стріт, висказували урядники свої жалі, недомагання громади і т. п. Українські недомагання, які є в кожній українській громаді, є підручними в не-українських компаніях, церковна ворожнеча католиків з православними шкодить організації й відганяє молодь, яка не визнається в чому діло, і за що старші чубляться.

Місцеві урядники помагали організаторові чим могли, добрим словом, адресами. Всі присутні ствердили на зборах, що добре є, як час від часу, бодай раз в рік, приїде хтось до громади і розбурхає її. Заявили, що Сейнт Луїс має ще багато нових кандидатів в члени У. Н. Союзу і що в цьому передконвенційному році Сейнт Луїс і Іст Сейнт Луїс піднесе ряди У. Н. Союзу до належної йому висоти. Говорили всі, довго і вичерпно.

На другий день, в неділю, був я на зборах молоді в обидвох містах. В Сейнт Луїс молодь дуже гарна. Прийшла масово на збори, виступала уважно промов, але сама, в протиставленню до своїх батьків, дуже маломовна. Дівчата організували на зборах безболову дружину.

В Іст Сейнт Луїс на зборах прийшли самі хлопці всі спортовці, які інтересувалися всім і нічого щодо спорту не проминули, щоб не вивідатися. Зорганізували рівнож спортіву дружину. Перед відїздом до Шкаго вступили ми по дорозі на пікнік православної громади, де серед своїх перебули кілька годин на різного рода балачках.

Шкаго з Дітройтом живуть в доброму сусідстві, хоч відділені від себе 300 миль. До нас все приїждять люди з Дітройта й навпаки. Найчастішим гостем у нас є звичайно адв. Кузь з Дітройту, який в цьому році їздив до нас кілька разів або в справі Українського Конгресу, або в організаційній справі Гетьманців-Державників. Більші групи людей відвідують себе взаємно з нагоди якихсь національних свят, як от минулого року, з нагоди Свята Хрещення України в Дітройті.

На націоналістичний день в

Шкаго цього року прибула делегація з Дітройта, точніше з Гемтремк, в складі 3-ох осіб. А на національний день в Гемтремк, що відбувся в неділю дня 16. червня в Бродвей Парку, прибули шкаговці в силі чотирьох людей. З делегацією був й дописувач. Треба призначити, що Гемтремк гостей вміє приймати, бо прийняли делегацію чим хата богата. А зібралось там наших людей до 500, душ, переважно з Гемтремк. Дітройт, як мені казали, не дописав. Дітройт знову інформовав мене, що підприємство не було добре проголошене через радіо. Правда одних і других, але "День" убався, бо бізнес йшов увесь час добре.

Червень, як місяць подружжя, виказує у нас цього року великий "бум". Першого дня місяця 225 пар зголосилося до міського клерка про подружній лайсенс. Обчислено вже наперед, що цього місяця має, 5,000 пар вступити в подружній стан, однак цифра ця майже подвоїться. Кажуть: Війна буде! Першого дня коли найбільше молодят зголосило в міському уряді готувались вступити в подружній стан, зявився в бюрі репортер одного великого американського часопису і кожній парі поставив питання того роду: де Ви пізналися і чому рішили одружитися? Велика більшість пар відповіли, що пізналися разом в товариствах, до яких належать, а лише 11% пар познайомилися на т. зв. "блайнд дейт". Рішили одружитися, бо взаємно себе дуже люблять і думають, що місяць червень до цього найкраще надається. Замітним є, що на питання репортерів звичайно відповідали дівчата, а хлопці мовчали.

День У. Н. Союзу рішили влаштувати в Злучені Відділи в неділю дня 28. липня. Поїгтування до Дня ведуться головню серед молоді, яка має виступити зі спортовою програмою. День У. Н. Союзу приходить у нас все дуже величаво, як тільки дописує погода. Цього року День У. Н. Союзу привів на город парохії св. о. Николая на Гірінс Ровді ще більше людей як попередніми роками, тому, що членство У. Н. Союзу в нашому місті зросло за останній рік на 500 нових членів.

День Жінки пригтовляє у нас Золотий Хрест, 11-тиї відділ ОДВУ, на неділю дня 14. липня в Гарме Парку. На зборах згаданої організації, на яких дописувач був присутній, рішено перевести День Жінки на велику скалю й запросити наших сусідів з Дітройта, Клівленд і всю соборну шкаговську громаду. Рішено постаратися за добру програму і продажок-промовців. З Нью Йорку рішено запросити панну Клячко, яка має говорити не лише про права, але і обовязки української жінки, як члениці пожевленої нації.

6,000,000 ЖИДІВ ЗАГРОЖЕНИХ ПЕРЕМОГОЮ НІМЕЧЧИНИ

НЬЮ ЙОРК. — Д-р Наум Голдман, президент Світового Жидівського Конгресу, прибув до Америки з Європи минулої суботи. На пресовій конференції в готелі Астор він висловив погляд, що шість мільонів жидів є засуджених на загибіль, коли націстична Німеччина втримається при перемозі. На диво, каже Голдман, жида в Німеччині ще найліпше забезпечені, бо вони приділені до робітничих відділів і мають утримання. Гірше є тим жидом, що щойно підпадають під панування Гітлера. Вони мають свої маєтки, але мусять їх потратити в користь німців. У Румунії загрожених є 800,000 жидів з нагоди нових політичних перемін.

Голдман каже, що в Злучених Державах треба тепер створити головну квартиру Світового Жидівського Конгресу. Досі вона була в Швайцарії. Бюра цього конгресу існують в Женеві, в Бордо, в Лондоні, в Буенос Айрес. Голдман подає думку скликання Всеамериканського Жидівського Конгресу при кінці літа. На нього малиб прибути делегати жидівських організацій з Північної та Південної Америки.

ВІДСИЛАЮТЬ ЛІТАКИ В АНГЛІЮ З ПОСПІХОМ

НЬЮ ЙОРК. — З летунського поля Мичел Філд відлетіли в п'ятницю 21. червня 53-бомбові літаки до Галіфакс в Канаді. Один з пілотів після повороту назад оповідав про поспіх, з яким висилається літаки в Англію з Канади. Скоро лише американські бомбовики надлетіли до летунського майдану в Галіфакс, а вже побачили механіків з готовими приладами до розбирання літаків та перевезення їх на корабель. Ледви літаки осіли, механіки вже розбирали крила та інші частини, а вантажні авта пакували їх і перевозили до корабля.

ЛИТВА СТАЄ СОВЕТСЬКОЮ

СТОКГОЛЬМ. — Години незалежної й свободної Литви вже почислені, коли це взагалі можна говорити про "незалежну" Литву. Уже зроблено вступ: щойно зорганізована й признана урядом комуністична партія домагається націоналізації промислу і "народної армії", що боролася плече в плече з червоною армією.

"ІМПЕРІАЛЬНИЙ ШЛЯХ"

ТОКІО. — Такий заповідає японський уряд у звязку з подіями в Європі. Це означає, що Японія захоче забрати для себе французьку колонію в Азії. Іде тут про французький Індо-Китай і голандську Індю.

ПОШУКУЮ ЖІНКИ, як господарі доми. Мусить бути чесна і мати якусь реальність. Може бути містова, або з конгрін. Переконавши, реаліти не роблять рішнн. Я самотній і маю 48 літ. Прошу голоситися на адресу: 216 E. 3rd St., New York City. Mike Shermeta.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

На продаж ГРОСЕРІЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН. Великий склад, мешкання, відповідний бізнес. Продається дешево з причини відїзду. J. Tanksi, 17 St. Marks Place, New York City.

НА ПРОДАЖ В АСТОРІ, ЛОНГ АЙЛЕНД

НОВИЙ КОРПОРОВИЙ МУРОВАНИЙ ДІМ, 3 склепи і 2 апартаменти по 4 кімнати. Один склеп надається на Гросерію-Делікатесен; другий на Шейнмені-Кенді-Сода, третій для крамниці. Околиця першорядна, нема конкуренції. 6-ФАМІЛІЙНИЙ МОДЕРНИЙ ДІМ, по 4 кімнати на родину. Самітний чоловік хоче кончею спродати. ГРОСЕРІЯ-ДЕЛІКАТЕСЕН, 3 гарні кімнати до мешкання, рент \$50. ціна \$1,600. — Наколи Ви хочете заасекурувати дім, форні, автомобіль, гросерію, або потребуєте Accident або Workmen's Compensation Insurance, зайдіть по інформації до: 149-

MICHAEL GALLAN
Real Estate & Insurance of All Kinds
31-82 33 STREET, ASTORIA, L. I.
(Near Broadway Station.)

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО-УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2416.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої сребристої сталі, коса довга 32 цалі, важить поперек фунта, за одним покляпаням косить пару днів. Широка коса в ціні \$2.50 з пересилкою. Перстені до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами \$1.00.

Замовлення wraz з грошии послайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

КАНАДА НАЗНАЧИЛА СВОГО КОНСУЛЯ ДО ГРЕНЛЯНДІ

З Оттави доносять, що на тому тижні прем'єр Мекензі Кінг оповістив назначення канадського консуля до Гренляндії. Це зроблено в тій цілі, щоб канадський уряд доставляв постійні інформації про ситуацію на тому північно-атлантичному острові з першої руки.

Прем'єр повідомив також, що на острів вислано корабельний вантаж, який приплив до Гренляндії минулого тижня. Той самий корабель уже відплив до Канади з вантажом товарів наладованих у Гренляндії.

Дотепер Гренляндія обмінювалася товарами з Данією, яка — до захоплення її німцями — вважалася за матерійний край Гренляндії. Місцевий уряд того острова далі знаходиться в руках старої влади.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI
Український ПОГРЕБНИК
Ціна похорону навіть за 150
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рішннй як далеко поїзти Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас! Обслуговуємо і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні та якнайкраще як \$150. Обслуговує найкраще.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7691.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ
НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли Історична Польща правляла Україною, а турки правили на Іздалки на неї на грабиди.
ЦІНА 75 ЦЕНТИВ.
"СВОБОДА"
81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 344, JERSEY CITY, N. J.

СЕНАТОР БЕРК ПОКАЗУЄ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТОВІ ГАРНЕРОВІ СВОЙ ПРОЄКТ ЗАКОНА ПРО "ВИСЬКОВИЙ" ВИШКІЛ.

TAKE OUR OFFER AND SAVE UP TO \$60 ON BIG 6 CU. FT. 1940 LEONARD

WHY TAKE LESS THAN A 6 CU. FT. LEONARD! WHY PAY MORE THAN LEONARD'S NEW LOW PRICES

HERE'S your chance to own a big, new Leonard Electric refrigerator at a price that saves you up to \$60 compared with last year's prices. No—not a "clearance" model, but a brand-new Leonard with all those 1940 features on the left! They're BIG—6 and 8 cu. ft.—and economical! New silent Glacier sealed unit runs so thriftilly it saves many dollars on "light" bills. Nine big models to choose from. Many new Hi-Humid food-freshener models, too! See them today!

LEONARD ELECTRIC

Повинний рефридирейтор вартує \$174.75. У Сурмі його відстанете за \$114.75 за готівку або по \$5 місячно. Рефридирейтор 4-стоповий \$74.50.

Коли маєте замір купити Рефридирейтор, вступіть, напишіть або телефонуйте до Сурми: GRAMERCY 7-0729.

Скелеп отворений кожного дня до години 10. вечором, в неділі ЗАЧИНЕНО ЧЕРЕЗ ЛІТО

Слухайте Української Радіо Програми СУРМИ від години 4. до 4:30 кожної суботи зі-станції W.B.N.X., 1500 Kc.

SURMA

325 East 14th Street New York, N. Y. (Between 1st and 2nd Avenues)

ТАРЗАН, ч. 38. Засідка.

"QUICK!" URGED MARIEL, WHO WAS BEWILDERED BY THE MYSTERIOUS CRY, BUT EVEN MORE BY TARZAN'S ANSWER TO IT.

Марієка звеліла своїм людям чимскорше поспішати не лиш тому, що налякалась дивного крику з низу, але також тому, що Тарзан відповів на той крик.

IN THIS MOMENT OF CONFUSION, A DETACHMENT OF PIRATES, WORKING BELOW, CHARGED THE FUGITIVES.

Та саме в тій хвилі, коли втікати вагались, гурт-піратів, що заховався в долині, напав на них.

WITH A PITIFULLY SMALL DAGGER, MARIEL TRIED TO DEFEND THE SIGHTLESS TARZAN.

Зо смішно-маленьким штилетом Марієка пробувала оборонити сліпого-Тарзана-перед піратами.

THE APE-MAN HIMSELF LASHED OUT BLINDLY WITH HIS KNIFE, HEROIC IN THE FACE OF CERTAIN DEFEAT.

Тарзан також не дармував. Хоч не бачив нічого, на осліп-махов ножем, хоч знав, що стоїть в обличчі певної прогри.